

Datum
2016-06-13

Beteckning

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se
susanne.classon@regeringskansliet.se

REMISSVAR

Förslag till begränsningar av vissa användningar av kemiska växtskyddsmedel, Dnr M2016/00677/R

Svenskt Vatten företräder vattentjänstföretagen i Sverige. Våra medlemmar är landets viktigaste livsmedelsproducenter och miljövårdsföretag som arbetar för friskt dricksvatten, rena sjöar och hav samt långsiktigt hållbara vattentjänster. Medlemmarna i Svenskt Vatten levererar dricksvatten och tar emot avloppsvatten från cirka 8,5 miljoner anslutna kunder.

Bakgrund

Regeringens miljö kvalitetsmål *Giftfri miljö* innebär att förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället inte ska hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen ska vara nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen ska vara försumbar. Barn ska växa upp i en vardag fri från gifter. När EU:s regelverk inte räcker till ska Sverige gå före och fasa ut kemikalier som är skadliga för människa och miljö.

EU:s direktiv 2009/128/EG ålägger medlemsstaterna att ta fram handlingsplaner för en hållbar användning av växtskyddsmedel och i dessa planer beskriva hur de ser till att principerna för integrerat växtskydd genomförs. Handlingsplanerna ska bl.a. innehålla mål för att uppnå direktivets syfte och för att uppmuntra utveckling och införande av alternativa metoder och tekniker för att minska beroendet av bekämpningsmedel.

Verksamma ämnen i växtskyddsmedel utvärderas och bedöms centralt i EU enligt förordning (EG) nr 1107/2009. Godkännande av växtskyddsmedel som innehåller de verksamma ämnena sker dock på medlemsstatsnivå genom s.k. produktgodkännande. I Sverige är det Kemikalieinspektionen som produktgodkänner växtskyddsmedel. I produktgodkännandet ska det anges på vilka växter eller växtprodukter och vilka andra områden än jordbruksmark som växtskyddsmedlet får användas inom, samt i vilket syfte det får användas. Godkännandet innehåller även villkor som t.ex. maximal dos.

Direktiv 2009/128/EG ledde till en handlingsplan från 2013 för nationell hållbar användning av växtskyddsmedel. I enlighet med denna beslutade regeringen i juni 2015 om nationella förbud för användning av kemiska växtskyddsmedel inom tre områden: behandling av frukt och matpotatis efter skörd, bekämpning av nematoder i jord samt för bekämpning av växtlighet i vatten.

I handlingsplanen sägs även att målsättningen är att kemiska bekämpningsmedel för nedvisning och ogräsbekämpning kort tid för skörd i spannmål för livsmedelsändamål inte ska förekomma. Principen om ömsesidigt erkännande av växtskyddsmedel inom EU innebär emellertid att produktgodkännanden som har beviljats av en medlemsstat bör godtas av andra

medlemsstater där jordbruks-, växtskydds- och miljöförhållanden är jämförbara. Miljö- och energidepartementet ser därför en risk att kemiska växtskyddsmedel kan komma att produktgodkännas för nedvissning och ogräsbekämpning kort tid före skörd genom ömsesidigt erkännande. För att förekomma detta och kunna uppfylla miljökvalitetsmålen föreslås nu ett par begränsningar i användningen av bekämpningsmedel:

1. användning av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning i spannmål för livsmedelsändamål får inte ske kortare tid än 30 dagar före skörd.
2. om flera växtskyddsmedel med samma verksamma ämne används på samma yta ska man se till, så långt det är möjligt, att den totala dosen av de enskilda verksamma ämnena inte överskrider villkoren för vart och ett av medlen.

Svenskt Vattens synpunkter

Svenskt Vatten ser positivt på att man i Sverige använder icke-kemiska metoder som växtföljd, sortval, utsädesmängd, gödsling och andra behandlingstidpunkter för att hantera problem med liggsäd och ojämn mognad. Användning av kemiska växtskyddsmedel för dessa ändamål förekommer inte och det finns i Sverige inte heller några godkända växtskyddsmedel för dessa ändamål.

Användningen av glyfosat är starkt ifrågasatt, nu senast på grundval av uppgifter om att ämnet "förmodligen är cancerframkallande"^{[1],[2]}, vilket medfört flera aktiviteter i flera EU-länder för att försöka stoppa dess användning. Ett exempel är att Sverige, Frankrike, Holland och Italien i början på mars stoppade voteringen för att förnya licensen för försäljning av produkten inom EU (licensen går ut 30 juni i år), och frågan är fortfarande inte avgjord.

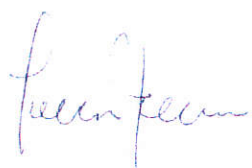
Svenskt Vatten stödjer inte ett förnyat EU godkännande av glyfosat för nedvissning och ogräsbekämpning i spannmål mindre än 30 dagar före skörd.

Idag finns inga kemiska växtskyddsmedel godkända för nedvissning och ogräsbekämpning kort tid före skörd av spannmål i Sverige. Det är därför olämpligt att införa en användning av glyfosat som inte tillämpas idag.

Svenskt Vatten stöder förslaget att begränsa spridningen av flera växtskyddsmedel så att totala doseringen av verksamma substans inte överskrider de villkor för dosering och antal behandlingar som gäller för ett enskilt av dessa växtskyddsmedel.

I detta sammanhang bör påpekas att Svenskt Vatten anser att växtskyddsmedel över huvud taget inte ska få spridas inom primär skyddszon för vattenskyddsområden.

Svenskt Vatten

Johan Persson
Ordförande

Anna Linusson
VD

[1] <http://www.thelancet.com/journals/lanonc/article/PIIS1470-2045%2815%2970134-8/abstract>

[2] <http://www.theguardian.com/environment/2016/mar/08/eu-vote-on-controversial-weedkiller-licence-postponed-glyphosate>